

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ

МАТЕРІАЛИ
студентської наукової конференції

13 травня 2021 рік

Том II

Полтава

Редакційна колегія:

Аранчій В. І., ректор академії, кандидат економічних наук, професор.

Горб О. О., проректор з науково-педагогічної, наукової роботи, професор кафедри екології збалансованого природокористування та захисту довкілля, кандидат сільськогосподарських наук, доцент.

Галич О. А., декан факультету економіки та менеджменту, директор Навчально-наукового інституту економіки та бізнесу, професор кафедри інформаційних систем та технологій, кандидат економічних наук, професор.

Дорогань-Писаренко Л. О., декан факультету обліку та фінансів, професор кафедри економічної теорії та економічних досліджень, кандидат економічних наук, професор.

Дудніков І. А., декан інженерно-технологічного факультету, професор кафедри галузеве машинобудування, кандидат технічних наук, доцент.

Кулинич С. М., декан факультету ветеринарної медицини, професор кафедри хірургії та акушерства, доктор ветеринарних наук, професор.

Маренич М. М., декан факультету агротехнологій та екології, професор кафедри селекції, насінництва і генетики, кандидат сільськогосподарських наук, доцент.

Муравльов В. В., завідувач відділу з питань інтелектуальної власності.

Опара М. М., фахівець відділу з питань інтелектуальної власності, професор кафедри землеробства і агрохімії ім. В. І.Сазанова, кандидат сільськогосподарських наук, доцент.

Поліщук А. А., декан факультету технології виробництва та переробки продукції тваринництва, доктор сільськогосподарських наук, професор.

Чайка Т. О., начальник редакційно-видавничого відділу, кандидат економічних наук.

Відповідальність за зміст і редакцію матеріалів несуть автори та наукові керівники.

Матеріали студентської наукової конференції Полтавської державної аграрної академії, 13 травня 2021 р. Том II. – Полтава: РВВ ПДАА, 2021. – 296 с.

© Полтавська державна аграрна академія (ПДАА)

СЕКЦІЯ ФАКУЛЬТЕТУ АГРОТЕХНОЛОГІЙ І ЕКОЛОГІЇ

10. Бараболя О.В., Мельник Т. Урожайність насіння сої залежно від технології вирощування. Матеріали ІІ Всеукраїнської науково-практичної конференції 29 квітня 2018 року. потава 2018. С.34-39

11. Бараболя О.В. Забезпечення споживача якісними продуктами харчування сільськогосподарського виробництва. Актуальні проблеми теорії і практики експертизи товарів. Матеріали VI міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. м. Полтава 4-5 квітня 2019 року, Полтава С.159-161

12. Бараболя О. В., Найдьон М. Ю., Кононеко С. М., Коровніченко С. Г. Вплив мінерального живлення на продуктивність сої. Вісник ПДАА. 2020. № 4. С. 35–44.

КЛІМАТИЧНІ УМОВИ ВИРОЩУВАННЯ ТОМАТІВ В УКРАЇНІ

Перепадченко Тетяна, здобувач вищої освіти, Магістр факультету агротехнологій та екології

*Науковий керівник: Бараболя О.В., к.с.г.н., доцент кафедри рослинництва
Полтавська державна аграрна академія*

Томати мають широке розповсюдження в багатьох країнах світу. Серед овочевих культур томати займають провідне місце. Їх вирощують для забезпечення населення продуктами овочівництва та для переробки на консервних заводах. Посівні площі томатів становлять 57 % всієї площі овочевих культур. Культурні томати мають походження із тропічної зони Америки. Від Перу до Мексики томати вирощувались задовго до відкриття Нового Світу європейцями. До Європи томати попали наприкінці шістнадцятого століття, де спочатку вони вирощувались в Іспанії та Португалії, а потім розповсюдились по всій Європі та Близькому Сходу. На території України томати вирощуються в усіх природно – кліматичних зонах. В степових районах виробничі площі під томатами за розміром займають одне із перших місць серед овочевих культур. Томати відносяться до сімейства пасльонових (*Solanaceae* Juss.), роду *Lycopersicon* Tourн, який складається з трьох видів. Із них два дикі, третій вид – звичайний томат включає всі культурні форми [1]. В нашій країні томат – трав'яниста однорічна рослина з прямостоячим або пригнутим стеблом, покритим залозистими волосками. Рослини томата мають специфічний томатний запах, який посилюється при пошкодженні стебла. Плід – ягода різних розмірів, від 1 до 400 г, соковитий, багато гніздовий різного забарвлення – від зеленого до червоного. Томати відносяться до рослин з глибоким, сильно гілчастим корінням, що проникає в ґрунт до 1,5 м і більше. Харчова цінність томатів визначається наявністю в них вуглеводів, органічних кислот, мінеральних солей, ароматичних речовин та вітамінів (С, каротин, В1, В2, РР, К та ін.)[4]. В складі сухих речовин переважають вуглеводи, в основному цукор. Дослідженнями багатьох авторів [1 - 3] встановлено, що хімічний склад плодів томатів дуже змінюється в залежності від особливостей сорту, умов вирощування, віку

рослин та інших факторів, що на нього впливають. Найбільш цінні плоди томатів у перший місяць плодоносіння. В кінці плодоносіння в плодах томатів, особливо тих, що вирощуються на зрошуваних полях, зменшується вміст цукру і збільшується кислотність[5]. Вирощуються томати в сухих степових районах України із зрошенням, в лісостепових та лісових районах – на суходолі, або із застосуванням часткового зрошення розсадним і безрозсадним методом. При вирощуванні томатів розсадним методом важливим фактором є висока якість розсади та ранні терміни висаджування її в ґрунт[6]. Найвищі темпи розвитку рослин спостерігаються при застосуванні розсади, вирощеної в поживних кубиках та висадженої під плівку. Велика роль в репродуктивному розвитку томатів належить умовам вирощування. Рано та рясно цвітуть томати при вирощуванні їх в ранній культурі із застосуванням плівкового укриття, на другому місці – рання культура без застосування укриття, на третьому – звичайна розсадна культура і на останньому – безрозсадна культура[7]. Плодоносіння безрозсадних томатів в залежності від сорту починається на 25 – 35 днів пізніше розсадної культури. Незмінною основою для одержання високих урожаїв томатів є введення при їх вирощуванні овочевих сівозмін. Не бажано вирощувати томати декілька років поспіль на одній і тій же ділянці та після картоплі, перцю баклажанів, фізалісу і тютюну, бо вони ушкоджуються одними і тими ж хворобами. Бажано розташовувати посадки томатів другою культурою після внесення органічних добрив. Добрими попередниками для томатів є капуста, огірки, рис [8]. Розміщують посівні площі під томати у нечорноземних та центральночорноземних районах на захищених від вітру ділянках зі схилами на південь та низьким стоянням ґрунтових вод. Високі врожаї томатів отримують на заплавних та прирічкових заливних ділянках. Для одержання високих урожаїв томатів велике значення має структура посівних площ та густина посівів. Встановлено [9], що найкращі результати дає стрічкова двострунна посадка з величиною широких міжрядь 90 см та вузьких – 50 см для штамбових сортів і відповідно 120 см і 50 см для індетермінантних сортів. Відстань між рослинами в рядках 30 – 35 см. Такі методи висаджування розсади забезпечують густоту 45 – 50 тис. рос/га детермінованих і штамбових сортів і відповідно 34 – 37 тис. рос/га – індетермінантних. Після остаточного приживання розсади, на місце загиблих рослин підсаджують живі. Репродуктивний розвиток томатів знаходиться у великій залежності від погодних умов [10,11]. Перед працівниками сільського господарства постає головна задача - одержання високих та сталих врожаїв цієї досить цінної культури. Вирішення цієї задачі можливе при найбільш повному використанні кліматичних ресурсів території, визначенні відповідності їх вимогам томатів і має важливе наукове та практичне значення.

Список використаної літератури

1. Ершова В.Л. Возделывание томатов в открытом грунте. – Кишинев.: Изд. «Штиница». 1978. – 280 с.
2. Брежнев Д.Д. Томаты. – Л.: Изд. Колос. 1964. – 319 с.

3. Божко Л.Е. Агрометеорологические условия и продуктивность овощных культур в Украине //Украинский гидрометеорологический журнал, 2006. – № 1, – С. 119 – 127.
4. Полевой А.Н. Прикладное моделирование и прогнозирование продуктивности посевов. – Л.: Гидрометеиздат, 1988. – 320 с.
5. Полевой А.Н. Теория и расчет продуктивности сельскохозяйственных культур. – Л.: Гидрометеиздат, 1983. - 175 с.
6. Тооминг Х.Г. Солнечная радиация и формирование урожая. – Л.: Гидрометеиздат, 1977. – 200 с.
7. Тооминг Х.Х. Экологические принципы максимальной продуктивности посевов. – Л.: Гидрометеиздат, 1984. – 264 с.
8. Liebig J. Chemistry in ist Applikation to Agriculture and Physioljgy. – London: Taylor and Walton, 1840.
9. Бараболя О.В. Забезпечення споживача якісними продуктами харчування сільськогосподарського виробництва. Актуальні проблеми теорії і практики експертизи товарів. Матеріали VI міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. м. Полтава 4-5 квітня 2019 року, Полтава С.159-161
10. Бараболя О.В. Хвороби томатів у закритому ґрунті /О.В.Бараболя, Г.Д.Поспелова //Збірник матеріалів III Міжнародної науково-практичної інтернет конференції "Хімія, агрохімія, екологія та освіта" (14-15 травня 2019). - Полтава, 2019. - С. 198-201.
11. Бараболя О.В. Якість та безпечність сільськогосподарської продукції. Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (заочна форма) «Формування та перспективи розвитку підприємницьких структур в рамках інтеграції до європейського простору» – Полтава, 2020. С. 13-15

ВПЛИВ СОРТОВИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПОМІДОР НА СПОСОБИ ПЕРЕРОБКИ

Шаповал Таїса, здобувач вищої освіти СВО Магістр факультету агро-технологій і екології

*Науковий керівник: Бараболя О.В., к.с.г.н., доцент кафедри рослинництва
Полтавська державна аграрна академія*

В Україні помідор – одна з найпоширеніших і цінних овочевих культур, що зумовлено його екологічною пластичністю, високою врожайністю, універсальністю використання плодів. За даними ФАО, ця культура займає перше місце у світі серед овочевих за площами вирощування та відрізняється найбільшим різноманіттям сортименту. Плоди цієї культури володіють високими смаковими якостями, є цінним продуктом харчування, мають лікувально-профілактичне значення завдяки вмісту значному вітамінів, мінеральних речовини. Зокрема, лікопен, що міститься в помідорах, є потужним антиоксидантом, знижує ризик розвитку серцево-судинних та онкологічних захворювань. Систе-